

# BERMEOKO IRISGARritasunaren PLANAREN EGUNERAKETA - 2025 -



## EDUKI-AURKIBIDE OROKORRA

|                                   |                      |
|-----------------------------------|----------------------|
| <b>1. ALDERDI OROKORRAK .....</b> | <b>01. LIBURUKIA</b> |
| <b>2. BIDE PUBLIKOA .....</b>     | <b>02. LIBURUKIA</b> |
| <b>3. UDAL ERAIKINAK .....</b>    | <b>03. LIBURUKIA</b> |
| <b>4. GARRAIOA .....</b>          | <b>04. LIBURUKIA</b> |
| <b>5. KOMUNIKAZIOA .....</b>      | <b>05. LIBURUKIA</b> |
| <b>6. SINTESIA .....</b>          | <b>06. LIBURUKIA</b> |

## AURKIBIDEA

### 06 LIBURUKIA: SINTESIA

|                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------|----|
| 1.- SARRERA.....                                             | 5  |
| 2.- ALDERDI OROKORRAK.....                                   | 6  |
| 2.1. HIRI-TESTUINGURUA ETA TESTUINGURU SOZIOEKONOMIKOA ..... | 6  |
| 2.2. OINARRIZKO ARAU-ESPARRUA.....                           | 6  |
| 2.3. HELBURU OROKORRAK ETA DENBORA-MUGA.....                 | 7  |
| 2.4. LAN-METODOLOGIA.....                                    | 7  |
| 3.- BIDE PUBLIKOA .....                                      | 9  |
| 3.1. EGOERA OROKORRA.....                                    | 9  |
| 3.2. ANTZEMANDAKO OZTOPO NAGUSIAK .....                      | 9  |
| 3.3. JARDUERA-ILDOAK.....                                    | 9  |
| 3.4. LEHENTASUNAK.....                                       | 10 |
| 3.5. AURREKONTUEN LABURPENA.....                             | 10 |
| 4.- UDAL ERAIKINAK .....                                     | 12 |
| 4.1. UDAL-PARKEAREN IRISGARRITASUN-MAILA .....               | 12 |
| 4.2. EZ-BETETZE MOTAK .....                                  | 12 |
| 4.3. JARDUERA MOTAK.....                                     | 12 |
| 4.4. ERAIKINAK LEHENESTEA .....                              | 13 |
| 4.5. AURREKONTUEN LABURPENA.....                             | 13 |
| 5.- GARRAIOA.....                                            | 14 |
| 5.1. GELTOKI ETA PLAZEN KOKAPENA .....                       | 14 |
| 5.2. GABEZIA NAGUSIAK .....                                  | 14 |
| 5.3. PROPOSATUTAKO JARDUERAK .....                           | 14 |
| 5.4. LEHENTASUNAK.....                                       | 15 |
| 5.5. AURREKONTUEN LABURPENA.....                             | 15 |
| 6.- KOMUNIKAZIOA.....                                        | 16 |
| 6.1. EGUNGO EGOERA.....                                      | 16 |
| 6.2. KOMUNIKAZIO-OZTOPOAK.....                               | 16 |
| 6.3. JARDUERA-ILDOAK.....                                    | 16 |
| 6.4. LEHENTASUNAK ETA PROGRAMAZIOA.....                      | 17 |
| 6.5. AURREKONTUEN LABURPENA.....                             | 17 |

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| 7.- IRISGARRITASUNAREN AZTERKETA OROKORRA .....  | 18 |
| 7.1. EREMUEK ARABERAKO IKUSPEGI INTEGRATUA ..... | 18 |
| 7.2. BOTILA-LEPO NAGUSIAK .....                  | 18 |
| 7.3. EMANALDI-AGERTOKIAK .....                   | 18 |
| 7.4. PLANAREN AURREKONTU OROKORRA .....          | 19 |
| 7.5. ADIERAZLEAK ETA JARRAIPENA.....             | 19 |
| 8.- ONDORIOAK ETA ILDO ESTRATEGIKOAK .....       | 21 |
| 8.1. EREMUEK ARABERAKO IKUSPEGI INTEGRATUA ..... | 21 |
| 8.2. ILDO ESTRATEGIKOAK .....                    | 21 |

## 1.- SARRERA

Liburuki honek Bermeoko Irisgarritasun Planaren eguneraketako 01 – 05 liburukien emaitzak biltzen eta laburbiltzen ditu: alderdi orokorrak (V01), bide publikoa (V02), udal eraikinak (V03), garraioa (V04) eta komunikazioa eta seinaleztapena (V05).

Dokumentu honek bi funtzio betetzen ditu:

- Arduradun politiko eta teknikoentzat, udalerrriaren irisgarritasun-mailaren, lehentasunen eta beharrezko inbertsio-ahaleginaren **ikuspegi orokorra** eskaintzen du.
- Herritarrentzat, modu ulergarrian laburbiltzen du zer egingo den, non eta zein epetan, gardentasuna eta kontu-ematea indartuz.

Eguneratzearen zati bat 2015eko Planetik abiatzen da, udal-obra berrien egikaritze-maila, inpaktua eta irisgarritasun unibertsaleko arau-aldaketak berrikusiz, bereziki EAEn (20/1997 Legea eta 68/2000 Dekretua), bai eta Estatuko araudian ere (505/2007 Errege Dekretua, OM VIV/561/2010, 1544/2007 Errege Dekretua, 173/2010 Errege Dekretua eta EKT DB-SUA/DA SUA-2).

Xehetasun teknikoa — inbentarioak, diagnostiko-fitxak, neurketak eta aurrekontu banakatuak — sektorekako bolumenetan garatzen da. Sintesiaren ardatza da:

- Diagnostikoa eremuka laburbildu.
- Agertokiak eta lehentasunak integratzea.
- Aurrekontuaren eta denbora-horizonteen zenbatespen orokorra eskaintzea: **0-2 urte (epe laburra), 3-4 urte (epe ertaina) eta 5-10 urte (epe luzea).**

## 2.- ALDERDI OROKORRAK

### 2.1. HIRI-TESTUINGURUA ETA TESTUINGURU SOZIOEKONOMIKOA

Bermeok **itsasertzaren morfologia du: malda handiak**, Alde Zaharrean bilbe historiko estuak eta bizitegi-garapenak mendi-hegalean (Tala, Kurtzio, Baratzeder, Agirre), portu-eremuekin eta hiri-fronte finkatuekin konbinatuta. Konfigurazio horrek zuzenean baldintzatzen du oinezkoentzako ibilbide irisgarrien jarraitutasuna (IPA) eta bitarteko mekanikoen ezarpena.

Datu soziodemografikoek erakusten dutenez, datozen urteetan gutxitasun- eta mendekotasun-egoeren **zahartze progresiboa** eta prebalentzia handiagoa espero da, eta horrek indartu egiten du udal-ekipamenduetarako, ikastetxeetarako eta osasun-zentroetarako, merkataritza-eremuetarako eta garraio-nodoetarako ibilbideak lehenesteko beharra. (EUSTAT)

Mugikortasunari dagokionez, Bermibusak hurbileko oinezko joan-etorriak, ibilgailu pribatuaren erabilera eta **nahitaezko mugikortasuna** uztartzen ditu Bizkaiko beste udalerrri batzuetara, hiriarteko garraio-sareetan (Bizkaibus) eta hiri-zerbitzuetan (Bermibusa) oinarrituta.

### 2.2. OINARRIZKO ARAU-ESPARRUA

Planak arau-hierarkia argia du oinarri:

#### 1. EAEko araudia

- 20/1997 Legea, abenduaren 4koa, Irisgarritasuna Sustatzekoa.
- 68/2000 Dekretua, apirilaren 11koa (eta 42/2005 Dekretua), hiri-inguruneetako, eraikinetako eta informazio- eta komunikazio-sistemetako irisgarritasun-baldintzei buruzkoa.
- 256/2000 Dekretua, abenduaren 5koa, ezinduentzako aparkatzeko txartelari buruzkoa.
- 126/2001 Dekretua, uztailaren 10ekoa, garraio publikoaren irisgarritasunari buruzkoa.

#### 2. Bermeoko udal araudia

- Bermeoko HAPO (2012an onartua) eta urbanizazioa, bide publikoaren okupazioa, hiri-altzariak, obra- eta jarduera-lizentziak arautzen dituzten ordenantzak.

#### 3. Estatuko oinarrizko araudia

- 505/2007 ED eta VIV/561/2010 Agindua, espazio publiko urbanizatuei buruzkoa.
- 1544/2007 Errege Dekretua, garraiobideei eta irisgarritasunari buruzkoa.
- 173/2010 ED eta EKT DB-SUA/DA SUA-2 lehendik dauden eraikinetako irisgarritasunerako.

- 1494/2007 Errege Dekretua eta informazioaren eta komunikazioaren erabilerraztasunerako WCAG jarraibideak (eguneratzean erreferentziatuak), webgunea barne.

Beti aplikatzen da **irizpide bermatzaileena** erkidegoko eta estatuko araudien artean, Irisgarritasunari buruzko araudi teknikoa EAEn aplikatzeko gidaliburua (2012) oinarri hartuta espazio irisgarriak, erabilgarriak eta ez-irisgarriak sailkatzeko.

### 2.3. HELBURU OROKORRAK ETA DENBORA-MUGA

Planaren helburu orokorra da, **5-10 urteko** epean, **irisgarritasun unibertsaleko** baldintza nahikoak lortzea bide publikoan, udal-eraikinetan, garraioan eta komunikazioan, joan-etorriak egiteko, orientatzeko eta zerbitzuetara modu seguru, eroso eta autonomoan iristeko.

Helburu kuantifikagarrien artean honako hauek daude, besteak beste:

- Irisgarritzat edo erabilgarritzat sailkatutako oinezkoen ibilbide nagusien % 90 gutxienez lortzea.
- Jendeari irekitako udal-eraikinen % 100ek oztoporik gabeko sarbidea, barne-ibilbide irisgarria eta gutxienez komun egokitu bat izatea lortzea.
- Geltoki nagusien eta MMP plazen % 100ek indarrean dagoen araudia bete dezaten lortzea.
- Udal-komunikazioan WCAG 2.2 AA mailaren baliokidea lortzea, laguntza-sistemekin osatuta (irakurketa erraza, piktogramak, braille/erliebea, begizta magnetikoa, LSE, azpitituluak).

Epeak honela egituratzen dira: 0 – 2 urte (oinarrizko eta premiazko jarduketak), 3 – 4 urte (lehentasunezko sareak eta funtsezko eraikinak sendotzea) eta 5 – 10 urte (jarduketa konplexuak osatzea).

### 2.4. LAN-METODOLOGIA

Metodologia honetan oinarritzen da:

- Eremuen arabera **inbentario geoerreferentziatua** (TRxx tarteak, ZLxx espazio publikoak, EDxx eraikinak, PBxx geltokiak, ARxx plazak).
- **Arau-diagnostiko xehatua**, neurketekin, argazkiekin, ez-betetzeen identifikazioarekin eta arau-artikuluen erreferentziekin.
- **Ereduzko jarduketaren proposamena**, fitxa normalizatuekin eta balorazio ekonomikoarekin (€/ml, €/m<sup>2</sup>, €/ud).
- **Lehentasun-irizpideak**: segurtasuna, onuradunen kopurua, zentraltasuna, ekipamenduekiko lotura, bideragarritasun teknikoa eta ekonomikoa.

- **Etapla-plana** eta KPlak eta jarraipen-tresnak zehaztea.
- Udal-zerbitzuekin eta funtsezko eragileekin **parte hartzea eta kontrastea**, ezinduek ezarpen-fasean duten parte-hartzea indartzeko aurreikuspenarekin.

### 3.- BIDE PUBLIKOA

#### 3.1. EGOERA OROKORRA

Hiri-jarraituaren 304 kale tarteren analisiak honako hauek bereizten ditu:

- 192 tarte irisgarri ( % 6 baino gutxiago). % **63,2**.
- 14 tarte egingarri ( % 6-8). % **4,6**.
- Irisgarriak ez diren 98 tarte ( $\geq$  % 8 edo eskailerak). % **32,2**.

Tarte gehienek malda irisgarriaren atalasea betetzen duten arren, Tala, Kurtzio, Alde Zaharra edo Baratzeder bezalako eremuetan dauden malda handiek, eskailerekin eta etenekin batera, erabateko jarraitutasunik gabeko irisgarritasun-uharteak sortzen dituzte.

#### 3.2. ANTZEMANDAKO OZTOPO NAGUSIAK

Hauek dira oztopo mota ohikoenak:

- Hiri-maldak  $>$  % 8 laguntzarik gabe (eskudelak, goi-ordokiak, ordezeko irtenbideak), batez ere mendi-hegaleko ardatzetan.
- Espaloi estuak eta IPA banda librerik eza, barruko zerrendan altzariak (farolak, seinaleak, edukiontziak, terrazak) larriagotua.
- Oinezkoentzako pasabideak ez datoz bat (bekainak, tolerantziaz kanpoko maldak, ukipen-zoladurarik eza) edo ez daude.
- Egokitu gabeko eskailerak (eskudel bikoitzik gabe, zerrenda irristagaitzak, kontraste-zerrendak eta zoladura podotazila).
- Ukipen-zoladuraren eta ibilbideen seinaleztapenaren gabeziak, bereziki bidegurutzeetan eta ekipamenduetarako sarbideetan.

EAEko Gidarekin eta DB-SUA/2 DArekin koherentea den sailkapen irisgarria/erabilerraza/ez-irisgarria aplikatzen da, ibilbide alternatiboak, plataforma bakarrak eta, justifikatutako kasuetan, bitarteko mekanikoak lehenetsiz.

#### 3.3. JARDUERA-ILDOAK

Jarduerak honela multzokatzen dira:

- **IPA finkatzea:** espaloiak zabaltzea arauzko gutxieneko zabaleretaraino, banda librea liberatzea, atalak eskatzen duen plataforma bakarra ezartzea.
- **Gurutzaketak hobetzea:** pasabide lerrokatuak berreraikitzea (bekaina = 0), zoladura podotikorra (alarma + noranzkoa) eta oinezkoen pasabideak berriz pintatzea.
- **Malden tratamendua:** altuera bikoitzeko eskudelak jartzea, tarteko eskailera-buruak, hiri-arrapalak egokitzea eta, tokian-tokian, bitarteko mekanikoak ezartzea.
- **Espazio publikoak:** IPArako sarbideak, zoladurak, altzariak eta konexioa hobetzea parke, plaza eta portu-aurrealdeetan (ZLxx).

**\*IPA:** Oinezkoen ibilbide irisgarria

### 3.4. LEHENTASUNAK

Lehenespen-irizpideek segurtasuna, konektibitatea eta onuradunen kopurua konbinatzen dituzte, eta jarduketak 0 – 2, 3 – 4 eta 5 – 10 urteko epeei lotutako Lehentasun Handi, Ertain eta Txikian sailkatzen dituzte, hurrenez hurren.

**Handia:** IPA egituratzaileetan, ikastetxeen inguruneetan, osasun-zentroetan, udal-ekipamenduetan eta garraio-nodoetan jarraitutasun-itxierak.

**Ertaina:** bigarren mailako ardatzak hobetzea, bizitegi-eremu finkatueta irisgarritasuna indartzea.

**Txikia:** erabilera txikiko ibilbideen errematea, hobekuntza estetikoak eta etorkizuneko hiri-obrekin lotutako jarduketak.

### 3.5. AURREKONTUEN LABURPENA

02 liburukiak hiru **jarduera-agertoki** definitzen ditu:

- **S1 – Oinarrizkoa** (Goiko lehentasuna): lehentasun handiko tarte eta espazio publikoak.
- **S2 – Zabaldia** (Handia+Ertaina).
- **S3 – Osoa** (Handia+Ertaina+Txikia).

**S3rako (agertoki osoa),** hau lortzen da:

- Kale-tarteko PEM: 6.397.098,40 €.
- Espazio publikoko PEM: 1.180.548,00 €.

- **Bide publikoko PEM, guztira:** 7.577.646,40 €.
- **Bide publikoaren aurrekontua guztira** (GG, BI, ordainsariak eta BEZ barne): 11.552.879,70 €.

Horrez gain, planari lotutako **beste kontzeptu batzuk** (kudeaketa eta jarduketak, herritarrek eskatuta) 757.764,64 eurotan zenbatetsi dira, bide publikoko IEPari dagokionez, eta horiek gainerako esparruekin integratu beharko dira programazio ekonomiko orokorrean.

## 4.- UDAL ERAIKINAK

### 4.1. UDAL-PARKEAREN IRISGARritASUN-MAILA

03 liburukiak zortzi udal-eraikin nagusi aztertzen ditu (ED01 – ED08). Laburpen-taulan honako hau egiaztatu da:

- **Kultur Etxea (ED02)** eta **Udaletxea (ED08)** oro har irisgarritzat jotzen dira, eta hobekuntza txikiagoak egin behar dira.
- Gainerako eraikinek **oztopo nabarmenak** dituzte sarbidean, komunikazio bertikalean, komunetan eta seinaleztapenean.

Beraz, udal-parkea egoera heterogeneoan dago, dagoeneko egokituta dauden eraikin batzuekin eta egiturazko esku-hartzeak behar dituzten beste batzuekin (igogailu berriak, sarbideen berrantolaketa, komun egokitu berriak).

### 4.2. EZ-BETETZE MOTAK

Gabezia ohikoenak hauek dira:

- **Sarbideak:** mailak, ate astunak, igarotzeko zabalera eskasak edo ahokatu gabeko lanpudoak, eta erakusmahai irisgarririk ez.
- **Komunikazio horizontala** korridore estuekin (< 1,20 m), maila-alaketak arrapalarik gabe eta beirazko itxiturak kontraste-seinalerik gabe.
- **Komunikazio bertikala:** egokitu gabeko eskailerak eta igogailu egokirik eza edo gutxiegitasuna (neurriak, solairu guztietarako zerbitzua, seinaleak).
- **Komunik** ez egotea edo gaizki dimentsionatuta egotea, barra eta alarma egokirik gabe, bereziki kirol-ekipamenduetan eta jende asko biltzen den ekipamenduetan.
- **Seinaleak eta ebakuazioa**, piktograma normalizaturik gabe, braillerik/erlieberik gabe eta argiztapen eta ebakuazio-ibilbide irisgarririk gabe.

### 4.3. JARDUERA MOTAK

Aurreikusitako esku-hartze ereduak honako hauek biltzen dituzte:

- **Sarbide irisgarriak** sortzea edo berritzea (arrapalak, plataformak, ate automatikoak, begizta magnetikoz egokitutako erakusmahaiak).

- **Igogailu irisgarriak** instalatzea (kabinak 1,10 × 1,40 m edo gehiago, ateak ≥ 0,90 m) edo plataforma jasotzaileak arrazoizko doikuntza gisa, eskaileren egokitzapen integralarekin batera.
- **Komun eta aldagela irisgarriak** egitea edo berritzea (kabina, biraketa-erradioa, barrak, ekipamendua).
- **Seinaleztapen orokorra eta larrialdikoa** hobetzea, piktogramak, braille/erliebea eta kontraste kromatikoak barne.

#### 4.4. ERAIKINAK LEHENESTEA

Lehentasunak erabilera-irizpideak, edukiera, erabiltzaileen kalteberatasuna eta hiri-zentraltasuna uztartzen ditu:

- **Herritarren arretarako** eta administrazioarako eraikinak (Udala, Berhaz, Intxausti 2) eta erreferentziazko kultura-ekipamenduak (Kultur Etxea, Nestor Basterretxea) lehen etapetan daude.
- Gizarte- eta kirol-erabilera garrantzitsua duten ekipamenduak ondorengo etapetan lantzen dira, kolektibo kalteberen behar espezifikoak ahaztu gabe.

#### 4.5. AURREKONTUEN LABURPENA

Hona hemen 03. liburukiaren laburpen ekonomikoa:

- **Udal eraikinetako PEM, guztira:** 427.465,31 €.
- **Aurrekontua guztira** (GG, BI, ordainsariak eta BEZ barne): 651.713,61 €.
- **Beste kontzeptu batzuk:** 65.171,36 € plana kudeatzeko eta herritarrek eskatzen dituzten jarduerak egiteko, IEParen portzentaje gisa kalkulatuta (bide publikoaren antzeko irizpideak).

Etapakako banaketa xehatua (0 – 2/3 – 4/5 – 10 urte) eraikinez eraikin ezarri da 03 liburukian.laren webgunea eta app-ak moldatuko dira edonork erraz nabigatu dezan, sagurik gabe eta

## 5.- GARRAIOA

### 5.1. GELTOKI ETA PLAZEN KOKAPENA

04 liburukiak 254 autobus geltoki (Bizkaibus/Bermibusa) eta 66 aparkaleku aztertu ditu Bermeoko hirigunean.

Sailkapen operatiboa:

- **PB geltokiak:** 2 irisgarriak (I), 16 praktikagarriak (P) eta 7 ez irisgarriak (EI).
- **AR plazak:** 0 irisgarriak (I), 20 praktikagarriak (P) eta 40 ez irisgarriak (EI).

17.462 biztanlerekin, 1,43 langabe/1.000 biztanleko ratioa lortzen da gutxi gorabehera, kuantitatiboki nahikoa estaldurarekin (I+P), baina diseinuan eta sarbideetan hobekuntza kualitatiboaren premiarekin.

### 5.2. GABEZIA NAGUSIAK

Hauek dira identifikatutako arrailak:

- **Geltokietan:** malda handiak, ukipen-bandarik eta zerrenda horirik eza, biraketa-erradio eskasa, kota desberdineko atrakalekuak eta soinu- eta ikus-informazio eskuragarriak eza.
- **Erreserbatutako aparkaleku-plazetan:** berme-atalaseen azpiko neurriak (3,60 × 5,00 m baterian; ≥ 6,00 m luzera lerroan zabalera iristen ez denean), lerrokatutako beherapenik eza, zeharkako malda handiak eta seinaleztapen-defizita (horizontala eta bertikala).

### 5.3. PROPOSATUTAKO JARDUERAK

Ereduzko jarduketan artean daude:

- Gelditzeko plataformak egokitzea (zabalak, kotak, ukipen-bandak, atrakatzea).
- Zutoinak/markesinak hobetzea (informazio eskuragarria, argiztapena, euskarri-elementuak).
- Erreserbatutako aparkaleku-plazak birdimentsionatzea eta berrantolatzea, lerrokatutako beherapenekin eta seinale bikoitzekin (AIS + debekua), 256/2000 eta 68/2000 Dekretuen arabera.
- Ingurune hurbila berrantolatzea (IPatik kanpoko altzariak, lotutako oinezkoentzako pasabideak).

#### 5.4. LEHENTASUNAK

Programazioa **etapaka** egituratzen da:

- 0 – 2 urte: elementu guztien tratamendua (geldialdiak eta plazak) eta low-cost jarduerak P elementuetan, **agertoki estandarrean** txertatuz.
- 3 – 4 urte: zabalgunekak eta birkonfigurazio konplexuagoak dituzten esku-hartzeak.
- 5 – 10 urte: hobekuntza teknologikoak (pantailak, audioa, kalitate handiagoko altzariak) eta bide-obra handiei lotutako jarduerak.

Lehentasuna ematen zaie erabilera handieneko geltokiei, funtsezko ekipamenduei lotutakoei eta zerbitzu publikoetarako eta eskari handiko eremuetarako aparkaleku erreserbatu estrategikoei.

#### 5.5. AURREKONTUEN LABURPENA

04 liburukiak hiru agertoki definitzen ditu: **minimoa, estandarra eta optimoa**, geldialdietarako eta plazetarako kostu tipoekin. Sintesiak hau adierazten du:

- **Garraioko PEM, guztira:** 164.787,00 €.
- **Garraioaren aurrekontua:** 251.234,26 €.
- **Beste kontzeptu batzuk** (kudeaketa eta herritarren eskaerak): 16.925,76 €.

Jarraipeneko KPlak honako helburu hauek ezartzen dituzte:  $\geq$  % 90 geltoki irisgarri/praktikagarriak sare nagusian, 4 urtean, eta  $\geq$  % 95 erreserbatutako aparkaleku-plazak, 3 urtean.

## 6.- KOMUNIKAZIOA

### 6.1. EGUNGO EGOERA

05. liburukiaren eguneratzeak egiaztatzen du komunikaziorako irisgarritasuna oraindik ez dagoela modu homogeneoan sistematizatuta Bermeon:

- **Bide publikoan**, seinaleak heterogeneoak dira, piktograma normalizatuak falta dira, braille/erliebe gutxi erabiltzen da eta ez dago kontraste eta tipografia irizpide bateraturik.
- **Udal-eraikinetan**, seinaleztapen partziala edo ez oso irakurgarria, direktorio irisgarririk ez, irakurketa errazean informazio gutxi eta arreta-puntuetan begizta magnetikorik ez dagoela detektatzen da.
- **Garraioan**, geltokietako informazioa ez da beti irisgarria (letra-tamainak, kontrastea, audiorik eza).
- **Kanal digitaletan**, udalaren webguneak aurrera egiten jarraitu behar du WCAG 2.2 AA erabat betetzeko eta eduki irisgarriak integratzeko.

### 6.2. KOMUNIKAZIO-OZTOPOAK

Hauek dira oztopo nagusiak:

- Sinboloak eta piktogramak funtsik gabe erabiltzea.
- Mezu trinkoak eta teknikoki konplexuak, irakurketa errazarako oso egokiak ez direnak.
- Ez dago braillerik/erlieberik landareak, ateak eta komunak seinaleztatzean.
- Begizta magnetikorik eta berariazko seinalerik ez izatea entzumen-desgaitasuna duten pertsonentzat.
- Gabeziak azpтитuluetan, interpretazioa LSEn eta laguntza kognitiboak ekitaldi publikoetan.
- Web-irisgarritasunaren mugak eta argitalpen erabilerrazaren protokolo argirik eza.

### 6.3. JARDUERA-ILDOAK

Hobekuntza-ildoak eremuka egituratzen dira:

- **Bide publikoa:** piktogramen normalizazioa, seinaletika irisgarriaren diseinua (kontrastea, tipografia, gutxieneko tamainak), braille/erliebea pixkanaka sartzea funtsezko puntuetan.

- **Udal-eraikinak:** direktorio osagarriak, ibilbideak seinaleztatzea, larrialdiko komunak eta irteerak, braillea/erliebea eta irakurketa erraza, begizta magnetikoak mostradoreetan.
- **Garraio publikoa:** geralekuetan eta ibilgailuetan ikusizko eta soinuzko informazioa indartzea, erreserbatutako ibilbideak eta plazak argi seinaleztatzea.
- **Herritarren arreta eta udal-zerbitzuak:** komunikazio-protokolo inklusiboak, langileen prestakuntza, hitzorduetarako sistema irisgarriak.
- **Kanal digitalak eta web/app:** pixkanaka WCAG 2.2 AArA egokitzea, funtsezko edukiak sinplifikatzea, bideo azpigitulatuak eta formatu alternatiboak erabiltzea.

#### 6.4. LEHENTASUNAK ETA PROGRAMAZIOA

05 Liburukiak honako hauek lehenesten dituen programazioa proposatzen du:

- Jende gehien biltzen duten eraikinak eta herritarrei arreta emateko zerbitzuak, lehen etapa gisa (0-2 urte).
- Bide publikoko ibilbide nagusiak eta epe ertaineko garraio-nodoak (3-4 urte).
- Gainerako ekipamendu, auzo eta eduki digitaletara hedatzea epe luzean (5-10 urte).

Berriazko **KPI**ak (egokitutako seinaletikaren ehunekoa, WCAG betetze-maila, azpigituladun/LSEdun ekitaldien kopurua, etab.) eta eremuaren araberrako onarpen-atalaseak lotzen dira.

#### 6.5. AURREKONTUEN LABURPENA

05. liburukiak **esparru ekonomiko eta plegu-eredu bat** definitzen du, baina ez da zenbateko bateratu bakar bat jasotzen komunikazio-jarduera guztietarako, etorkizuneko lizitazio espezifikoen mende baitago (seinaleak, webgunea, herritarren arreta).

## 7.- IRISGARITASUNAREN AZTERKETA OROKORRA

### 7.1. EREMUEK ARABERAKO IKUSPEGI INTEGRATUA

Sektore-bolumenetatik abiatuta:

- **Bide publikoa:** ~ % 63ko malda irisgarria duten tarteak, baina % 32ko irisgarritasunik gabeko tarteak, jarraitutasuna hausten dutenak eta bereziki mendi-hegaleko auzoei eta ingurune mailakatuei eragiten dietenak.
- **Udal-eraikinak:** oro har irisgarriak diren bi eraikin eta oztopo garrantzitsuak dituzten sei; udal-parkearen erabateko irisgarritasunak etengabeko ahalegina eskatzen du.
- **Garraioa eta aparkaleku erreserbatuak:** nahikoa da geltokien sarea, baina heren bat ez da irisgarria, eta aparkaleku-plazen parkea erreserbatua da, guztiz ados ez dagoena.
- **Komunikazioa:** aurrerapen partziala, baina seinaleetika eta kanal digital eskuragarrien sistema homogeneorik gabe.

Irisgarritasunaren udal-sistema trantsizioan dagoela esan daiteke: aurrerapen esanguratsuak daude 2015. urtearekin alderatuta, baina irisgarritasun unibertsala mugatzen duten itoguneak daude oraindik.

### 7.2. BOTILA-LEPO NAGUSIAK

Hauek dira irisgarritasuna modu globalean baldintzatzen duten elementuak:

- % 8-12 bitarteko maldak dituzten bide-zatiak eta auzoak deskonektatzen dituzten alternatiba irisgarririk gabeko eskailerak.
- Sarbidean, komunikazio bertikalean eta komunetan oztopoak dituzten funtsezko udal-ekipamenduak.
- El geltokiak eta erreserbatutako aparkalekuak, eskaera handiko inguruneetan bat ez datozenak, intermodalitatea eta zerbitzuetarako sarbidea zailtzen dutenak.
- Ez dago "komunikazio-sistema irisgarririk" erabat ezarrita, desgaitasun sentsoziala edo kognitiboa duten pertsonen autonomia mugatuko duenik.

### 7.3. EMANALDI-AGERTOKIAK

**Bide publikoan** S1 (oinarrizkoa), S2 (handitua) eta S3 (osoa) agertokiak definitzen dira, irismena baliabideen arabera modulatzeko ahalbidetzen dutenak, sare nagusian lehentasuna mantenduz.

**Garraioan**, Minimoa – Estandarra – Optimoa sekuentziak hobekuntza artikulatzen du, oinarritzko segurtasunetik hasi eta informazio- eta erosotasun-teknologiak sartzeraino.

**Eraikinetan eta komunikazioan**, erabiltzaileen erabilera- eta kalteberatasun-lehentasunaren arabera taldekatzen dira jarduketak, espresuki eszenatokiak izendatu gabe, baina ikuspegi progresibo berdintsuarekin.

#### 7.4. PLANAREN AURREKONTU OROKORRA

Bolumen bakoitzaren guztizkoak erreferentziazat hartuta:

- **Bide publikoa (agertoki osoa)**
  - Aurrekontua, guztira: 11.552.879,70 €.
- **Udal eraikinak**
  - Aurrekontua, guztira: 651.713,61 €.
- **Garraioa**
  - Aurrekontua, guztira: 251.234,26 €.

Hiru eremu horien baturak **12,20 M €**-ko inbertsio zuzenaren erreferentzia ematen du, oraindik ere honako hauek sartu gabe:

- Komunikazio-kostu kontsolidatua (V05).
- "Beste kontzeptu batzuen" partida jakin batzuk (planaren kudeaketa eta herritarren eskaerak) zeharkako kostu gisa tratatu behar dira kontabilizazio bikoitza saihesteko.

Beraz, **Planaren aurrekontu orokorra** azken programazio ekonomikoan zehaztu beharko da, honako hauek erantsiz:

- Doikuntzak beste udal-obra eta -proiektu batzuekin koordinatuta.
- Oraindik baloratu ez diren komunikazio-jarduerak sartzea.

#### 7.5. ADIERAZLEAK ETA JARRAIPENA

Planak KPlak barne hartzen ditu eremuaren arabera, besteak beste:

- IPA irisgarrien/praktikagarrien % hiri-continuumean.
- Sarbide eta ibilbide irisgarria eta komun egokitua duten udal-eraikinen %.

- Geltoki irisgarrien/praktikagarrien eta erreserbatutako aparkalekuen %, ados.
- Udalaren web/app-an WCAG 2.2 Aaren betetze-maila eta komunikazio-euskarrien hedapena (piktogramak, braillea, begiztak, LSE, azpigituluak).

Aurreikusten da **aldizkako jarraipena** egitea (sei hilean behin/urtean behin, adierazlearen arabera) eta Plana gutxienez 4-5 urtean behin eguneratzea, 20/1997 Legearen lau urteko planen filosofiarekin bat etorriz.

## 8.- ONDORIOAK ETA ILDO ESTRATEGIKOAK

### 8.1. EREMUEK ARABERAKO IKUSPEGI INTEGRATUA

Bermeok analisien eta tresnen **oinarri sendoa** du (inbentarioak, txostenak, KPlak), 2015eko planetik jasoa eta 2025era eguneratua, irisgarritasun unibertsalaren eta komunikazio eskuragarriaren ikuspegitik.

2015etik egindako aurrerapenak esanguratsuak dira, baina oraindik ere **alde nabarmenak** daude IParen jarraipenean, udal-eraikinen egokitzapen integralean, garraio-sarearen irisgarritasunean eta komunikazio irisgarriaren normalizazioan.

Aurreikusitako inbertsio-ahalegina garrantzitsua da, baina morfologia konplexua eta eraikuntza-parke finkatua dituen udalerria egokitzeko erronkaren **neurrikoa**.

Plana ez gauzatzeak edo atzeratzeak areagotu egingo luke **oztopoak kronifikatzeko** arriskua, gizarte-gatazkak, adinekoentzako edo desgaitasuna duten pertsonentzako autonomia-galera eta etorkizuneko egokitze-kostu handiagoa.

### 8.2. ILDO ESTRATEGIKOAK

#### 1. Oinezkoentzako ibilbide irisgarrien sarea

IParen lehentasunezko sarea osatzea funtsezko ekipamenduak dituzten auzoak lotuz, 0 – 2 eta 3 – 4 urteetan segurtasun- eta jarraitutasun-jarduerak lehenetsiz (ibiak, maldak, plataforma bakarra).

#### 2. Udal-eraikinak pixkanaka egokitzea

Lehenik, jendeari irekitako eraikin guztietan sarbidea, barruko ibilbidea eta komun egokitua bermatzea, eta, hortik aurrera, hobekuntzak egitea komunikazio bertikalean, aldageletan, ebakuazioan eta seinaleetan.

#### 3. Garraio irisgarria eta intermodalitatea

Geltoki guztiak, gutxienez, estandar erabilgarriara igotzea, Elak lehen etapetan eraldatuz, eta neurri, sarbide eta seinaleztapen osoak beteko dituen aparkaleku-plaza erreserbatuen parkea lortzea.

#### 4. Komunikazioa eta seinaletika unibertsala

Seinaleztapen- eta komunikazio-sistema koherente bat hedatzea bide publikoan, eraikinetan eta garraioan, eta web/app-a eta kanal digitalak WCAG 2.2 AArekin lerrokatzea, irakurketa erraza, piktogramak eta laguntza sentsozialak gehituz.

#### 5. Gobernantza, parte-hartzea eta aldizkako berrikuspena

Hirigintza, obrak eta zerbitzuak, ondarea, mugikortasuna, komunikazioa eta herritarren parte-hartzea biltzen dituen gobernantza-eredua finkatzea.

Desgaitasuna duten pertsonen eta haien ordezkaritza-erakundeen parte-hartze aktiboa bermatzea urteko jarraipenean eta lehentasunean.

Planaren berrikuspen integralak programatzea 4-5 urtean behin, KPlen betetze-maila ebaluatuz eta lehentasunak testuinguru sozioekonomikoaren eta arautzailearen arabera birbideratuz.

Era berean, 06. liburuki hau Bermeoko Irisgarritasun Planaren Eguneratzearen **laburpen-dokumentu eta esparru estrategiko** gisa geratzen da. Bertan, diagnostikoa, proposamenak, lehentasunak, aurrekontua eta jarraipen-irizpideak modu integratuan artikulatzen dira, erabat irisgarria den udalerri baterantz aurrera egiteko.